

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága

Előfizetési ár: egész évre 10 K, félére 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhelyt, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. sz.

Jól megy minden

Amerre a magyar katonák eze fogja a fegyvert és amerre német hadvezéri talen'um igazgatja szuronyainkat. Amerre baj volt a világ négy sarkában, a Kárpátokon, a Doberdónál és Szerbiában, mindjárt egész másként ment minden, mihelyt magyar szó harsant fel a lövészárokból és magyarul kiáltottak a hajrá a rohamok fürgetegében. Ésfel fordult azóta Európa térképe, mióta az ezeréves magyar harci erény összeforrott tűzben-bajban a germán szellem organizáló, vezető erejével. Leemeljük a sapkáinkat és bajtársi őszinteséggel megosztzkodjunk velük a babérokon. Nem mintha ezzel be akarnánk ismerni azt, hogy önmagunk nem termettünk a vezetésre és nem vagyunk képesek önmagunkat igazgatni. Koránt sem. Amely nemzet úgy tud harcolni, mint a magyar, s ahol a honfoglaló erény vérségi hagyományképen él az ereinkben, ott magunk is megbírnánk a hős nép vezetésének gondját. Mint ahogy az egész világ ámulatára meg is bírtuk, — egész az utóbbi századokig.

Lehetetlen, hogy a magyar hadvezér mint típus, kihalt volna. Lehetetlen, hogy a magyar katoná, a magyar tiszt ne érezné ennek a híját, lehetetlen, hogy a nemzetnek minden egyes tagja ne áhitozná és ne követelné a magyar hadvezért. De hiszen. Miért?...

Hőseinkről, hős parasztjainkról azonban beszél az egész világ. Ebben van a mi erőnk, a mi büszkeségünk, ebben volna a minőségünk. Igaz ugyan, hogy

ezeknek jó nagyrésze cs. és kir. közös hős és még mai napság is nehezen tudjuk róluk, hogy melyik a mienk, melyik a másé, de az utókor történelírói majd egész bizonyossággal meg fogják róluk állapítani, hogy — osztrákok voltak.

Seregestül, ezredenkint vonulnak ők be a halhatatlanság Panteonába, vagy eltemetkeznek a hideg idegen föld göröngyei alá. Megkülönböztetett vagy legalább is egyforma hősiességgel harcolunk a legelső vonalban, akár a többi szövetségesünk a német, a bolgár, a török. Nálunk ele mentáris erővel söpri az ellenséget a „Wacht am Rein“, a „Sumi Marica“, meg az „Ej vatan“ és több egyéb ehhez hasonló „nationale Aufpeitschung der Gemüthe“. Tudjuk már mindezekről, hogy ez nem ér semmit, ez mind csak haszontalan lim-lom, mert fő a tradíció. Ezért a tradícióért álljuk a háborút a félvilággal szemben, ezért borul könnybe az ország annyi millió szeme, ezért lesz apátlan annyi magyar gyermek s ezen az új jelszón gondolkoztunk mi is már másfélesztendő óta, hogy új kitartást merítsünk belőle a jövő küzdelmekre.

És ámbár idáig mi mindig és minden csatatéren a régi alapon harcoltunk, úgy ahogy megszoktuk ezer esztendő óta, magyaros virtussal a magyar hazáért, — mégis, hála Istennek, jól megy minden. Mrgvertük az ellenséget Északon és Délen s a vérünk hullásával az egész monarchia számára becsületes bé-

két fogunk kiereszokolni. Sőt úgy látszik, hogy most már nagyon is jól megy minden. Anynyira jól, hogy be lehet most már göngyölni a harctereken a nemzeti színű lobogókat, melyeket a legénység a maga jószántából hordozott eddig diadalról-diadalra. A kedélyek ezen felkorbácsolása sok helyütt már a múlté, — újabb jelszóra várunk, jöjjön a tradíció...

M. Gy.

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1915. július 30-án kiadott 224-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi császári és kir. 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora. (LIV. közlemény.)

Kinpián Flora 7. sz. Kolozsvm. Szászokor 1889 ms. — Kinda Demeter tizedes 11. sz. Csvm. Tekerőpatak 1885, meghalt 1915 május 7. — Kinda Lajos 11. sz. Udvm. Székelyszáldobos 1894 megs. — Kinda János 11. sz. Csikvm. Tekerőpatak 1882 ms. — Király József őrvezető 21. sz. Csvm. Szárhégy 1890 ms. — Kis József 7. sz. Csvm. Mádéfalva 1890 ms. — Kis István 23. sz. Udvm. Siklód 1890 megs. — Kisfaludi Mózes 7. sz. Udvm. Kecsetkislalud 1883 ms. — Kiss András pött. 22. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1886 ms. — Kiss Domokos 18. sz. Udvm. Atyha 1894, meghalt 1915 május 4. — Kiss György őrvezető 21. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1885 ms. — Kiss Gergely pött. 22. sz. Udvm. Sükő 1887 ms. — Kiss János 22. sz. Csvm. Gyergyóvárhegy 1889 ms. — Kiss Lajos c. őrvezető 19. sz. Csvm. Ditró 1883 ms. — Kiss Miklós 20. sz. Udvm. Székelyszentábrahám 1887 megs. — Kiss Zsigmond 22. sz. Udvm. Kecset 1890 megs. — Kiss István (Ferenc) 13. sz. Csikvm. Gyergyóalfalu 1892 ms. — Klompe Tódor 21. sz. Szolnokdobokavárm. Szépkényeresszentmárton 1885 megs. — Kócs Mihály

szakaszvezető 5. sz. Udvm. Székelyderzs 1886 megs. — Kocsis Márton 19. sz. Marostvm. Kutifalva 1893, meghalt 1915 május 9. — Kolesár Sándor 22. sz. Csvm. Gyergyósalámás 1889 megs. — Kolesár András 22. sz. Csvm. Gyergyósalámás 1890 ms. — Kolesár Gábor 9. sz. Csvm. Gyergyósalámás 1894, meghalt 1915 május 7. — Kolesár János 11. sz. Csvm. Tölgyes 1894 ms. — Kolesár Miklós 11. sz. Csikgyimesbükk 1894 ms. — Kolesár Vaszi pött. 11. sz. Csvm. Salamás 1881 ms. — Kolumbán Antal 11. sz. Udvm. Olasztelek 1884 ms. — Kolumbán Gábor 11. sz. Udvm. Olasztelek 1893 megs. — Konecz Benjamin c. őrvezető 11. sz. Udvm. Kissolyos 1889, meghalt 1915 május 11. — Kőnczi József 23. sz. Csikszentgyörgy 1889 ms. — Kopacz András 23. sz. Csikpálfalva 1886 megs. — Koré Gábor 11. sz. Udvm. Székelyszenterzsébet 1893 ms. — Kórodi István c. őrvezető 5. sz. Csiktusnád 1891 ms. — Körösi Albert 20. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1892 megs. — Kósza János 5. sz. Csikjenőfalva 1883, meghalt 1915 május 7. — Koszti András 23. sz. Udvm. Székelyderzs 1886 megs. — Koszti János pött. 22. sz. Csvm. Kássonjakabfalva 1887, meghalt 1915 május 11. — Koszti Péter 8. sz. Csvm. Szárhégy 1893 megs. — Kovács Alozi 11. sz. Csvm. Kilyénfalva 1894 ms. — Kovács Dénes 16. sz. Udvm. Székelymuzsna 1886 ms. — Kovács Gáspár 22. sz. Udvm. Oroszhegy 1886 ms. — Kovács Gergely 11. sz. Udvm. Sükő 1893 megs. — Kovács Izsák tizedes, c. szakaszvezető 22. sz. Udvm. Csőb 1884 ms. — Kovács József 22. sz. Csvm. Ditró 1885, meghalt 1915 május 9. — Kovács László egyévi önkéntes szakaszvezető 20. sz. Csikszereda 1893 ms. — Kovács Vendel 21. sz. Udvm. Bözdudfalva 1890 ms. — Kovács Mihály IV. gépfo. Udvm. Karácsonfalva 1894 megs. — Kovács Miklós 11. sz. Udvm. Erdőfüle 1894 ms. — Kovács Pál 22. sz. Udvm. Székelyvarság 1883 ms. — Kovács István 15. sz. Udvm. Mádéfalva 1884 ms. — Kovács B. István 20. sz. Csvm. Tekerőpatak 1890 ms. — Kövecsi Dé-

nos 7. sz. Udvm. Agyapfalva 1884 ms. — Kövecsi Gáspár 18. sz. Udvm. Agyapfalva 1893 ms. — Kozma Gusztáv 8. sz. Csikjenőfalva 1889 ms. — Kozsokár Gábor 10. sz. Csvm. Gyergyóbékás 1892 ms. — Krammer Antal 23. sz. Csikvm Borszék 1890, meghalt 1915 május 11. — Krecun József 10. sz. Vajdahunyad 1885 ms.

(Folytatjuk.)

Katókámnak.

Kis Katókám! Üzenet megy hozzád!
Jó apukád ír egy levelet,
Melyet akkor — ha már nagyra nőttél,
Ugye-e szívem, ugye-e megértesz?

Rég, nagyon rég, évekkel ezelőtt,
A mikor még kis pólyás voltál:
Eljátszadózott veled olyan gyakran
Egy ember — az édes jó apád!...

S mikor éppen felismerni tudtad
Volna azt, ki játszik Te veled,
Elragadta kis kacsóid közül
A haza, a honi becsület...

Messze ment Ő, messze idegenbe,
Csatát játszani oly bácsikkal meg,
Kik elvenni akarták a földet,
Amit Ti most „honnak” neveztek.

Jó apucid a játékszer végre
Egy napon a szíven találta,
Itt maradt a távol idegenben,
Nem tért vissza kis karjaidba...

Elhagyottan, magános fa tövé,
Vértől ázott „Pilicza” partján,
Kórhadozó fejfa árnyékában,
Álmodoz az édes jó apád...

Ne hullass könnyet soha se érte,
Minek a könny, minek a bánat?
Könny annak vesztét sohse kísérje,
Ki éltet áldoz a hazának...

De ha jön a rügyet bontó május
S virággal lesz a kis kert tele:
Küldj egy szirmot, elhossa majd
[hozzám,
Az észak „vad”, „kegyetlen” szele.

Csibi Péter,
82-es őrzető,
póttart. tanító.

53 esztendő

Udvarhelyvármegye köz-
igazgatási életéből.

Irta: lengyelfalvi Bárány Orbán Ottó.
XXI.

A választások lezajlása után rövid időre a kormány is megbukott. Helyébe a báró Fejérváry-kormány jött — rövid átmeneti élettel.

E kormány kinevezésével az egész ország lángba borult. A vármegyék az adók és ujoncok kiszolgáltatását megtagadták. A nemzeti ellenállást megszervezte szervezték a törvényhatósági bizottsági tagok körében.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságában is megalakult a 40-es bizottság és rövid idő alatt 84 000 koronát biztosítottunk aláírás után a kormány által esetleg felfüggesztendő vármegyei tisztviselők fizetésének folyósítására...

A Fehérváry-kormány Hollaky főispánt nyugdíjazta és helyébe Ugron Jánost küldötte.

Ekkor már az ellenzék a törvényhatósági bizottságban nagy többségben volt és határozatilag kimondotta, hogy a kormányt törvényesnek, alkotmányosnak nem ismeri el s ez alapon Ugron Jánost sem tartja főispánnak és beiktatását megakadályozza.

Dr Damokos Andor alispán, mint a vármegye első választott tisztviselője, szintén a törvényhatósági bizottság többségének hódolt az összes tisztviselőkkel, sőt lelkes szótartot is adtak ki ez alkalomból.

A 40-es bizottság többször ülésezett és az alispán mindig résztvevett azon s folyton azt hangoztatta, hogy ő a többség akaratának engedelmeskedik.

Az alispán összehívta a közgyűlést, melynek tárgysorozata ki volt tűzve a beiktatás.

Székelyudvarhely város polgársága és a vidék lakossága körében nagy volt az izgatottság. A közgyűlés napján a vármegyei ház környékét katonaság foglalta el. A megyeházába csak a katonaság és csendőrség szüroyerdői között lehetett bejutni nekünk, törvényhatósági bizottsági tagoknak is — igazolvány mellett és a személyazonosságunk tanúkkal való igazolásával.

Mikor a kedélyek csillapultak, a közönséget is bebocsátották a karzatra — igazolvánnyal. A karzatok zsufolásig teltek női és férfi érdeklődőkkel.

Damokos alispán a közgyűlést d. e. 10 órakor megnyitotta. Az ellenzéki tagok rendre jelentkeztek szö-lásra és a jelentéktelen tárgysorozat részletei felett a vitát este 10 óráig folytattuk.

Amíg az elég érdekes és mulatságos felszólalások tartottak, addig Ugron János a gyűlésterembe jutni nem tudott, hogy az esküt letegye és székfoglalóját elmondja.

Este 10 órakor végre az ellenzék abban hagyta a vitát és Ugron János, kevés kormánypárti hívetől körülvéve, a mellekajton — amelyhez közel állították fel az emelvényt — az ülésterembe bejutott. Ekkor óriási zaj, fütyülés közben az esküt letette és székfoglalójából is pár szót elmondott. Miután az elnöklő alispán a közgyűlést berekesztette.

A tüntetést nem az Ugron János személye, hanem a kormányrendszer ellen rendezték. Más körülmények között, mint a mostani helyzet is mutatja, örömmel fogadtuk volna Ugron Jánost főispánnak.

(Folytatjuk.)

Kereskedelmi kapcsolat Spanyolországgal.

A m. kir. kereskedelmi muzeum értesítette a székelyföldi kereskedelmi és iparkamarát, hogy Spanyolországban már most élénk érdeklődés mutatkozik az iránt, hogy a már fennálló kereskedelmi összeköttetések Magyarországgal és Ausztriával kibővítsenek és szorosabbakká fűzessenek.

A spanyol kormány súlyt helyez arra, hogy a spanyol kereskedői körök levelezés útján már most lépjenek összeköttetésbe kereskedőinkkel és iparosainkkal, hogy a háború után a forgalom nyomban megindulhasson.

Spanyolországból déli gyümölcsök, főzélékek és rizs hozhatók be, tehát oly cikkek, amelyek eddig Olaszországból jöttek hozzánk. Ott viszont igen nagy érdeklődés mutatkozik ipari termékeink iránt.

Azzal juttatja ezt a kamara az érdekelt kereskedők és iparosok tudomására, hogy azok, akik ilyen összeköttetést hajtanak létesíteni, közzöljék ebbeli szándékukat a kamarával, amely készséggel vállalja annak létrehozását.

Ime, már itt van az egyik alkalom arra, hogy meglőzhesük a hűtlen Olaszországot. Hogy azonban neki ántant-cimborái fogják-e módot nyújtani arra, hogy azok az alattvalói, akik eddig Magyarországon kerestek foszlósbélt, habfehér kenyeret, azt náluk, ántantéknál találják meg s mindazon terményeit, amelyek eddig nagy tömegben mi vásároltunk, cimborái szintén megvásárolják-e? Az más kérdés.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminisztérium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LVI.

Jakab András 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Kézdiszentkereszt megs. — Jankó György 5. sz. Hszvm. Doboly ms. — Jób Mihály 5. sz. Udvm. Homoródalmás ms. — Józsi János 2. sz. ms.

Kalányos András 12. sz. Hszvm. Keresztvár megs. — Kanabé Mihály 12. sz. Hszvm. Kézdikóvár ms. — Kanyó Gábor 10. sz. Hszvm. Maksa ms. — Karácson Benedek őrzető 10. sz. Bükszád megs. — Karácson Péter 6. sz. Csikgyimesbükk ms. — Katona András 12. sz. Hszvm. Keresztvár ms. — Kedves Dániel 6. sz.

Csikszentdomokos ms. — Kész Ferenc 10. sz. Csikszentgyörgy, meghalt 1914 dec. 21. — Kis Gábor 10. sz. Hszvm. Bita ms. — Kiss Antal 8. sz. Csvm. Gyergyóalfalu ms. — Kiss Ferenc 9. sz. Hszvm. Zabola ms. — Kolozsi István 1. sz. Udvm. Lővéte ms. — Kovács Ferenc 12. sz. Hszvm. Kézdikóvár ms. — Kovács Imre őrzető 8. sz. Csikpálfalva ms. — Kovács Miklós 3. sz. Udvm. Telekfalva megs. — Kuren Marton 6. sz. Csikszentdomokos ms.

Ladó Dénes 6. sz. Csikszentlélek ms. — László Mózes tizedes 7. sz. Udvm. Gyepes ms. — Lintur Illés Udvm. Korond 1895 ms. — Lőrincz Albert 4. sz. Udvm. Lővéte ms.

Maczás János 2. sz. Udvm. Oklánd ms. — Magyar István 1. sz. Csikszentgyörgy ms. — Magyar Áron 5. sz. Csikdánfalva, meghalt 1914 dec. 1-25. — Máriás János 9. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy ms. — Mátyás József 8. sz. Csikcsékefalva ms. — Mátyás Simon 5. sz. Hszvm. Doboly ms. — Mátyus Ferenc szakaszvezető 4. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek ms. — Mátyus Ferenc szakaszvezető 4. sz. Udvm. Székelykeresztur ms. — Mezei Balint 8. sz. Csikszentmihály ms. — Miklósi József 6. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy ms. — Mina János tizedes 10. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy ms. — Molnár György 8. sz. Csikgyimesbükk ms. — Molnár Gyula 6. sz. Hszvm. Kézdivásárhely megs. — Molnár István 5. sz. Csikszentdomokos ms. — Molnár László őrzető 5. sz. Csikszentgyörgy ms. — Molnár Mihály őrzető 11. sz. Hszvm. Árapatak, meghalt 1914 dec. 22.

Nagy Tamás tart. 22. hgye. Marostvm. Nyárádszentimre 1894, meghalt 1915 febr. 17. — Néma Szilárd 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Előpatak ms.

Opra Ferenc őrzető 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Kézdikóvár megs. — Ördög János 8. sz. Csikmadaras ms.

Pall András szakaszvezető 24. hgye. 6. sz. Csikrákos, meghalt 1914 dec. 1-25. — Pap Dénes 6. sz. Hszvm. Bölön, meghalt 1914 dec. 1-25. — Péli János id. 1. sz. Csikszentsimon, meghalt 1914 dec. 19-23. — Péli János 1. sz. Csikszentsimon ms. — Péter Ágoston tizedes 9. sz. Csikmadaras ms. — Pető Ferenc 10. sz. Hszvm. Bölön ms. — Pintyia Imre 8. sz. Csikszentdomokos ms. — Pirigye József őrzető 12. sz. Csvm. Kásonujfalu ms.

Rácz Albert őrmester 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek megs. — Retegi Lajos 12. sz. Hszvm. Kézdiszentkereszt ms. — Rigó András 4. sz., meghalt 1914 nov. 20. dec. 18.

Salló Lajos Imre 7. sz. Csikszögöd ms. — Sándor János 2. sz. Udvm. Homoródalmás, meghalt 1914 nov. 20 — dec. 18. — Sárosi Géza 6. sz. Hszvm. Krizba, meghalt 1914 dec. 1-25. — Silló József 7. sz. Csiktaplocza megs. — Solyom Géza 12. sz. Hszvm. Torja ms. — Solyom Lajos 12. sz. Hszvm. Torja ms. — Stefan János tizedes 8. sz. Hszvm. Páva, meghalt 1914 dec. 2-25. —

Stein György 6. sz. Csikmádéfalva, meghalt 1914 dec. 1—25. — Stojka Miklós 8. sz. Csikgyimesközéplak ms.

Szakács Barnabás 7. sz. Hszékvm. Léczfalva megs. — Szopos Demjén övezető 8. sz. Csikjenőfalva, meghalt 1914 dec. 2—25.

Tankó György tizedes 6. sz. Csikgyimesközéplak ms. — Tar Zsigmond tizedes 1. sz. Tordaaranyosvm. Aranyospolyán, meghalt 1914 dec. 19—23. — Török István tizedes 6. sz. Csikszentdomokos ms. — Tuzson Gaspár tizedes 10. sz. Hszvm. Béla-falva ms.

Varga Ferenc 1. sz. Hszvm. Kézdiszentkereszt ms. — Varga Ferenc 5. sz. Hszvm. Mikóujfalva, meghalt 1915 dec. 1—25. — Varza György 1. sz. Hszvm. Előpatak ms. — Vin-cze György elem. örmester 5. sz. Csikszögöd, meghalt 1914 dec. 1—25.

Zsigmond Károly övezető 10. sz. Hszvm. Kőkös ms.

(Folytatjuk.)

SZÉKELY GAZDA.

— Egy székely gazdasági egyesület fejlődéséről emlékeztünk meg. Ez pedig a Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület melynek elnöke: Dr. Betegh Miklós kormánybiztos-főispán és titkára: Török Balint, ki tetteiből ítélve, egy igazán arra termelt valódi szakember. Az egyesület igazgató választmányára január 6-iki ülésén 19 új tagot vett fel és azóta ismét 14 tag jelentkezett. Tehát átlag naponta egy új tag kéri a felvételét. A derék egyesület azon reménységének ad kifejezést hivatalos közleményeiben, hogy Tordaaranyosvármegye egész gazdasági közönsége mihamar átfogja érezni, hogy ez egyesület kötelességében tömörülve, szervezkednie hasznos és szükséges. Mi pedig, amikor a székely tömörülésnek a gyönyörű példájára hivatkozunk, a többi székely vármegyék hasonló célú egyesületeinek vezetőitől is ilyen derék munkát várunk. A dolog nem is olyan ördögi mesterség, mint azt némi emberek talán gondolják. Tessék arra való ügybuzgó titkárokat beállítani, akiknek az legyen a főcéljuk, hogy egyesületük ügyeit intézzék. Hiszen erre mindenik egyesület államsegélyt kap. De amíg a gazdasági titkárságot csak tiszteletbeli és nem rendszeres, felelősséggel teljes állásnak tekintik, addig a tordaaranyosvármegyeihez hasonló tevékenységről szó sem lehet. Pedig hát ilyen és ehhez hasonló munkára van égetően szükség. Elég volt már a szundikálásból. Ébredjünk!

— A hadifogoly munkások rendelkezésre bocsátása nem oly egyszerű dolog, mint azt a legtöbb gazda gondolja. Ha a foglyok megérkezése késik, táviratilag kell azt sürgetni.

— A lóhermag maximális ára. A kormány megállapította a lóhermag maximális árát. A rendelet szerint 100 kg-ként a

1. nagyaránkamentes lóhermag 320 K.
2. nagyaránkás, tisztíthatatlan mag 255 „
3. nagyaránkás tisztítható mag 285 „
4. ólomzárolt tisztított mag 445 „
5. tisztított, de nem teljesen arankamentes mag 415 „

A 4. pont alatti 25 kg-on alóli mennyiségben való kimérésnél 480 K kg-ként, az 5. pont alatti 460 K.

— Az árak a feladó állomáson, zsák nélkül készpénz fizetés mellett értendők.

A földmívelésügyi miniszter szözeata.

A földmívelésügyi miniszter f. hó 15-én 60.453. szám alatt valamennyi alispánhoz és törvényhatósági joggal fölrüházott város polgármesteréhez a következő körrendeletet intézte a tavaszi gazdasági munkálatok biztosítása tárgyában:

Rohamosan közeleg az idő, mely a magyar gazdát ismét nagyjelentőségű erőpróba elé fogja állítani, amelynek ezuttal is éppoly, mint a múltban, bizonyítást meg is fog felelni.

A tavaszi gazdasági munka vár reánk, melynek sikere elé érhető érdeklődéssel néznek barátaink és ellenségeink egyaránt.

Jól tudom és ismerem azokat a nagy nehézségeket, amelyekkel ma meg kell küzdenünk. Mindazonáltal egy pillanatra sem szabad kishitűség fészkelje magát szívémben, hanem számolva a nehéz helyzettel, erős akaratral kell nekiindulnunk az előttünk álló feladatnak.

Már a múltévi október hó 28-án kiadott körrendeletomban jeleztem a módokat és eszközöket, amelyek a gazdasági munkák folytonosságát és az ország termésének csorbitlanságát biztosítani hivatnak. Amidőn az ott elmondottakra utalok, ama meggyőződéseimnek adok kifejezést, hogy a törvényhatóságok és községek minden egyes tisztviselője és alkalmazottja ezentúl is minden lehető el fog követni annak érdekében, hogy a tavaszi munkálatok rendben lebonyolítottassanak és az elmaradt őszi vetések is a lehetőséghez képest pótolttassanak. Ez okból ismételtén a legnagyobb nyomatékkal fölhirom figyelmét a már előzőleg életre keltett járási és községi intézőbizottságokra, amelyekre első sorban vár az a feladat, hogy a nagy gazdasági munka tervét falvakként megállapítsák. Ezek a bizottságok ismerjék feladatukat, hogy már ezekben a téli napokban vessenek számot a falu szükségleteivel. Össze kell gyűjteniök mindenkit és számot vetni, mi hiányzik még, van-e elég munkaerő, van-e

vetőmag, mit kell vetni és ültetni, elvégzi-e mindenki majd a maga dolgát?

Ahol hiányzik az igaerő, a község lakóinak egymást kell segíteniök, azok pedig, akik elvitt lovakért pénzt kaptak, ezen új állatokat szerezzenek be. Ha másképpen nem sikerül a szántatlanul maradt földek megmunkálása, indokolt feterjesztésre hajlandó lesznek a felhatalmazást megadni a személyes szolgálat és szolgáltatás (fogatos járművek és szállításra alkalmas állatok) elrendelésére is. A vetőmag beszerzése iránt 1915. december 22-iki leiratomban adtam ki szükséges rendelkezéseket és intézkedtem az iránt, hogy amennyiben a készletek engedik, a kitűzött határidő után tett megrendelések is foganatosítottassanak.

Bizva földmívelő népünk józanágában és erkölcsiében, reménylém, hogy minden munkaképes férfi, nő és gyermek ott lesz a nemzeti termést biztosító munkánál. E tekintetben hangsúlyozni kívánom itt is kiemelni, hogy a fentebb említett községi intéző-bizottság erélyétől, bölcsességétől és lelkiismeretességétől függ, hogy senki magát a közérdekű munkából ki ne vonja. Különben pedig meg vagyok róla győződve, hogy a közigazgatási hatóságok, amíg a tavaszi vetés ideje tart, ugyancsak megfeszített erővel fognak résen állni a kellő lépéseket haladéktalanul megteszik, hogy az akadályok elhárítottassanak a nemzeti termelés útjából és a gazdáknak minden eszköz rendelkezésére álljon, hogy a saját és nemzet megélhetését biztosítsák.

Nem kétséges előttem, hogy ebben a fontos munkában a földmívelésügyi igazgatás szervezetéhez tartozó tisztviselők éppoly, mint közép- és nagybirtokos-osztályunknak a hazafias kötelesség teljesítésében mindig előjáró tagjai, valamint az ország gazdátársadalmi szervezetei is a nagy idők nagy követelményeit átértve fognak az egész vármegye közönségének a kívánatos cél elérésében segíteni. Amidőn a fentieket a hazafiu aggodalom komolyságával és a jövőben vetett reménység érzésével közigazgatási hatóságaink figyelmében ajánlom, ama meggyőződéseimnek adok kifejezést, hogy az arra hivatottaknak tetteikben erős hamszeretettől irányított, lelkes közreműködése biztosítani fogja tavaszi gazdasági hadjáratunk sikerét is.

Az igazi székely

Összetart és támogatja azt a lapot, mely a Székelyföld egysége, előhaladása és így mindnyájunk érdekében küzd. Székely 2 K 50 fillérért három hónapig bárhova elküldjük a „Székelyország”-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

HIREK.

— Jól megy minden. E címmel igen derék, bátor hangú cikket közölt a Külügy-Hadügy, az egyedüli magyar katonai hetiszemle. E közleményt érdemesnek tartjuk a Székelyország olvasóival is megismertetni, mert annak minden szava visszhangra talál a székely-magyar lelkekben.

— Földrengés. Egész Erdély megmozdult. E hó 26-án reggel 8 és 9 óra között földrengés volt, amely mindenütt pánikot keltett. Az iskolákból a tanulók, a hivatalokból a tisztviselők kirohantak és 11 óra után mindannyian otthonukban, illetve az utcán és udvarokon várták a további földlökéseket. Az épületek igadoztak, az ajtók, ablakok ijedősen ázkódottak meg, a lámpák erősen ingadoztak, a képek a falon táncoltak, a könnyebb tárgyak az állványokról lerepültek. A lengés irányában járó órák megállottak, az álló órák pedig megindultak. Marosvásárhelyt számos ház kénye ledőlt vagy megrepedt. Kézdivásárhelyt 6—7 lökést észleltek. A függő tárgyak 20—25 cm. es kilengést mutattak. Székelyudvarhelyt a barátok temploma három helyen meghasadt. Székelymúzsna községben — mint Jakab József áll. isk. igazgató-tanító írja nekünk — szintén erős földrengés volt észlelhető, nagy székérszörgéshez hasonló morajjal vagy szél zugáshoz hasonlítható jelenséggel kísérve. Az iskola négy sarka a fedélzet alatt megrepedt, a toronyban a harang megszólalt, egyes tárgyak a helyükről lehullottak, a víz, tej az edényből kilocsant. Két lökést észleltek északi irányban. A budapesti egyetemi földrengési obszervatórium aszisztense földrengést katasztrófálisnak mondja és nem tartja lehetetlenné, hogy Romániába volt a főfészke, miután főleg az erdélyi részekből érkeztek be jelentések erősebb földlökésekről.

— Balkán gazdasági kurzus Budapesten. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy folyó évi február hó elejétől 1916. évi április közepéig tartó kereskedelmi és gazdasági kurzust fog rendezni Budapesten a m. kir. keleti kereskedelmi akadémia. Ezzel párhuzamosan török, bolgár és szerb nyelv kurzus is tartatik. A kurzusok ingyenesek lesznek. Csúpan beíratási díj fejében kell fizetni kurzusonként 20—20 koronát. A részletek a székelyföldi kamaránál megtudhatók.

— Dr. Lukács Mózes m. kir. határrendőrségi nyug. segédfogalmazó, székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-es tart. hadnagy életének 36-ik, boldog házasságának 7-ik évében január 24-én elhalt Székelyudvarhelyt, hol 26-án az ezred zenekarának Cserikovszky vezetésével összhangzatosan játszott gyászindulója mellett, nagy részvétellel kísérték a róm. kath. temetőbe és helyezték nyugovóra. Másnap reggel pedig a

plebánia templomban lelkiüdvéért gyászmisét tartottak. Halálát neje szül. Jakab Annán kívül három kisleánya, valamint szülei: Lukács Lajos és neje Rácz Juliánna s apósa: Jakab József csikszerei kereskedő gyászolja.

— **Szerbiával szemben való követelések.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a harmadik hasdereg hadtápparancsnoksága (3. Armea Etappenkommando) azt a megkeresést terjesztette elő, hogy a szerb ipari vállalatokkal szemben érdekelt magyar pénzüzetek, iparvállalatok és más hitelezők figyelemztetést nyerjenek, miszerint igényeik jogszerű fennállását a nevezett katonai hatóság előtt okmányilag haladéktalanul igazolják, illetőleg anyagi érdekeik megóvása céljából meghatalmazottaikat küldjék Szerbiába, mert közhitelű okmányokkal nem igazolt igények figyelembe nem vehetők.

— **Mozikép a gazdasági egyletnek.** Az E. M. K. E. választmánya 500 K se. elvt szavazott meg a Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesületnek vetítógéphez való filmek beszerzésére.

— **Háromhavi szabadságolások.** A hadügyminiszter felhatalmazta a cs. és kir. katonai parancs-

nokságot, a honvédelmi miniszter pedig a honvédkerületi parancsnokságokat, hogy a mezőgazdasági érdekből, különösen méltánylást érdemlő esetekben az alábbi foglalkozást üzőknek, előre meghatározott időre, de legfeljebb három hónapra szabadságot engedélyezhessenek: önálló mezőgazdának nagybirtokosoknak, önálló hatáskörű gazdatiszteknek, mezőgazdasági szövetkezetek egyes tisztviselőinek, illetve alkalmazottainak, mezőgazdasági üzemekben nélkülözhetetlen kovácsoknak és bogárokknak, ispánoknak, bérsgazdákknak, majorosoknak, udvarbíróknak és munkavezetőknek, erdőgazdákknak, fatermelők és ezek üzemvezetői, felügyelői, gépészeti személyzetének, molnár- és halászoknak, kádároknak (legfeljebb hat hét), serfőzőknek és alagsóvezetőknek. A szabadságolási kérelmet az érdekelt gazdaságok, üzemek illetve intézmények terjesztetik elő az illetékes főispán úján, aki azt véleményezésével hivatalos uton teszi át a szabadságolandó egyén csapatteste szerint illetékes katonai vagy honvédkerületi parancsnoksághoz.

— **Különös öngyilkosság.** Barabás Miklós székelyudvarhelyi asztalos 15 éves fia: Barabás Árpád péktanuló 1915. dec. 11-én elűnt és

e hó 28-án a Nagyküküllő folyó medrében találták meg hulláját. Az esetben az a különös, hogy a fiu labai össze voltak kötve és kezén is az összekötés nyomai látszanak. Azonban valószínű, hogy öngyilkos lett s kezét-lábát oly célból kötötte össze, hogy a vízből kiúszni ne tudjon. Az öngyilkosság oka ismeretlen. A nyomozat folyamatban van.

— **252 ezer drb cigarettát és még igen sok egyéb tárgyat osztott szét Páter Antal tordai áll. polg. fiúiskolai igazgató, aki vetített képes előadásokat rendezett s i. y 2453 K 56 fillér tiszta jövedelmet gyűjtött össze a sebesült katonák céljaira. A fáradhatatlan tanügyi férfi kulturát vitt a községébe és az ott munkásságával szerzett fillérekkel a legjobb célt szolgálta. Legyen hála és elismerés e helyen is a derék igazgátónak.**

— **Magyar kereskedelmi utazók Svédországban.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a csász és kir. közös külügyminiszter ur a stockholmi csász. és kir. követség jelentése alapján arról adott értesítést, hogy a magyar honosságu kereskedelmi utazók részéről magukkal vitt áruminták vámkezelése tekintetében a svéd királyság területén ugyanoly

elbírás fog érvényesülni, mint a milyen a német birodalmi kereskedelmi utazók árumintái tekintetében már eddig is fennállt. A részletek a kamaránál megtekinthetők.

— **Augusztai Naptár** a legjobb magyar írók almanachja. Jövedelme a Nemzet Háza rokkant-otthona. Szépirodalmi részét írják: Bálint Lajos, Bede Jób, Biró Lajos, Drasche Lázár Alfred, Faragó János, Hajdu Miklós, Hajó Sándor, Hevesi József, Hervay Frigyes, Ignóus, Kosztolányi Dezső, Kozma Andor, Krudy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklós, Márkus Miksa, Molnár Ferenc, Nádas Sándor, Pekár Gyula, Porzolt Kálmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecel, Vajda Ernő. Az Augusztai Naptár ára 1 korona. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, vagy az Augusztai-Alapközponti irodájában (Budapest, Károly-körút 3.) Portókötséggel 20 fillér, ajánlott küldés esetén 45 fillér mellékelendő. Mindenkinek szüksége van naptárra. A legjobb naptár az Augusztai Naptár. Mindenkinek vegye meg, mert ezzel rokkant hőseinken segít!

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhely

Könyv-, zenemű-, papír-, író- és rajzszerkesztés, könyvnyomda és újságkiadó hivatal.

Betegh Pál

„Székelyország”

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyék független székely érdekei újsága.

könyvnyomdája és könyvkötő intézete

a „Székelyország” („Székely-Udvarhely”) szerkesztősége és kiadóhivatala Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. szám (saját ház).

A székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára!

Elkészít mindenféle községi, körjegyzői, egyházi, tanügyi, ügyvédi, végrehajtói és mindenféle magánügyi nyomtatványokat és állandóan raktáron tartja.

Vidéki megkeresésre azonnal válaszol. Költségjegyzékkel díjtalanul szolgál.

Telefon szám 15.

Könyvnyomdai munkák u. m. könyvek, plakátok, számlák, jegyzékek, borítékok, névjegyek, eljegyzési és esküvői kártyák, meghívók, körlevelek és gyászjelentések a legrövidebb idő alatt csinos kivitelben a legolcsóbb árak mellett készülnek.

Keresek egy jóra való, szorgalmas fiút nyomdász tanulónak. Reál- vagy polgári iskolai két osztályt, avagy al gimnáziumot végzetten előnyben részesülnek.

Figyelmeztetés!

Hirdetés az üzlettelke! Hirdetés nélkül nincs üzlet! Hirdessen a „Székelyország”-ban és üzletében okvetlen lendületet fog tapasztalni.

Hirdetések díjszabás szerint. A „Székelyország” megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára egy negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér.

Az Élet könyve mint állandó házi orvós 3 K kapható a lap kiadóhivatalában.